

Lèxic i tècniques de l'art i de l'arquitectura

2014/2015

Codi: 100539

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500239 Història de l'art	FB	1	0

Professor de contacte

Nom: Joan Duran Porta

Correu electrònic: Joan.Duran@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Joan Duran Porta

Carlos Sanchez Marquez

Prerequisits

No hi ha prerequisits

Objectius

L'assignatura té caràcter auxiliar en relació als estudis artístics i pretén proporcionar una base de coneixements terminològics i procedimentals sobre les diverses tècniques, a la vegada que constatar-ne l'evolució històrica. Es posarà particular èmfasi en l'aprenentatge del vocabulari necessari per a entendre la pràctica artística de cada època, i per acostar-s'hi des d'un punt de vista acadèmic i historiogràfic.

Competències

- Aplicar el domini de l'instrumental crític i metodològic fonamental per comprendre i narrar la història de l'art i per reflexionar sobre la professió de l'historiador de l'art.
- Aplicar metodologies científiques pròpies de la disciplina de la història de l'art
- Demostrar que es coneix la història de les idees artístiques i els principals corrents teòrics que han impulsat la reflexió sobre l'art, el cinema, els seus creadors i el seu públic al llarg de la història.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Expressar coneixements específics sobre l'origen, l'evolució i els diversos camps d'estudi de la història de l'art, així com sobre els temes, el vocabulari i els debats clàssics i actuals de la disciplina.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi
- Reconèixer la problemàtica, el vocabulari i els conceptes fonamentals de la teoria de l'art i del cinema.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament conceptes bàsics de teoria artística i cinematogràfica i la seva evolució al llarg de la història.
2. Analitzar els debats clàssics i actuals de la disciplina.
3. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
4. Aplicar els coneixements sobre idees estètiques i teoria de l'art en l'anàlisi de la imatge artística
5. Demostrar el coneixement de metodologies científiques, fonts i teoria de l'art en la lectura, la crítica i la interpretació formal, iconogràfica i simbòlica de qualsevol imatge artística o cinematogràfica
6. Estimular la creativitat i fomentar idees innovadores.
7. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
8. Interpretar conceptes fonamentals de teoria artística amb esperit crític.
9. Interpretar i comunicar els continguts d'un text de teoria artística i cinematogràfica.
10. Saber exposar amb eficàcia els coneixements, oralment i per escrit.
11. Sintetitzar els coneixements sobre l'origen i les transformacions experimentades per la teoria general de l'art i pels diversos camps d'estudi de la disciplina.
12. Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració.
13. Utilitzar els coneixements de teoria general de l'art en la crítica de la imatge artística.

Continguts

0. Introducció: Presentació del curs i acotació del temari. Detall de la bibliografia fonamental i de les activitats d'avaluació.

1. L'arquitectura. Els materials arquitectònics. Llenguatge i discurs en l'arquitectura de fàbrica (firmitas, utilitas, venustas). Gestació i consolidació del vocabulari arquitectònic clàssic: ordres, elements, espais. Materials i sistemes constructius des de l'Antiguitat fins al segle XIX. L'arquitectura contemporània: càlcul de resistències i plantejaments espacials.

2. Les arts pictòriques. Significació i valors de les arts pictòriques. La base gràfica: el dibuix. Aspectes tècnics: els suports, els pigments i els altres materials pictòrics. Evolució de l'instrumental. Paradigmes històrics: tècniques i vocabulari dels procediments pictòrics bàsics en la història de l'art des de l'Antiguitat fins a l'època moderna (miniatura, pintura mural, pintura sobre taula, pintura sobre tela). Breus nocions de conservació i restauració de la pintura. Procediments perifèrics: mosaic, esmalt. Tècniques i materials del món contemporani.

3. Les arts escultòriques. Materials i tècniques de l'escultura clàssica: pedres, metalls i altres suports (fusta, iveri, guix, fang). Procediments de modelat, buidat, fosa de bronze i talla de pedra i fusta. Procediments i materials contemporanis.

4. Les arts de l'objecte. Dimensió historiogràfica de les arts de l'objecte: debat terminològic i conceptual. Els procediments artístics principals i la seva evolució històrica: orfebreria i esmalts, art del tèxtil, vidre, ceràmica, materials orgànics.

5. Tècniques i lèxic de l'art contemporani. Materials i tècniques de les arts del segle XX. De l'objecte al concepte: absències i multiplicacions procedimentals.

Metodologia

L'assignatura es fonamenta en la classe magistral, que anirà acompanyada de diverses lectures obligatòries i de la realització d'un treball. Es proposarà també la visita a exposicions o museus el contingut dels quals permetin aprofundir en els coneixements tècnics sobre la història de l'art.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

Classes teòriques	40	1,6
Tipus: Supervisades		
Treball de curs	20	0,8
Tipus: Autònomes		
Estudi autònom	60	2,4
Lectures específiques	14	0,56
Visita a museus o exposicions	10	0,4

Avaluació

Hi haurà lleugeres diferències entre els sistemes d'avaluació de cadascun dels grups de l'assignatura. Pel que fa a la reavaluació, s'entén com a complementària i no com a sistema d'avaluació paral·lel. Hi podrà accedir tot aquell alumne que, justificadament, no hagi pogut presentar-se a a algun dels exàmens del curs. Com a mesura de gràcia, es permetrà també l'accés a la reavaluació als alumnes suspesos amb una nota mitjana igual o superior al 4

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació del treball de curs	25%	1	0,04	2, 6, 7, 12
Exàmens parcials (3)	75%	5	0,2	1, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 13
Reavaluació	Variable	0	0	1, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 13

Bibliografia

ARNHEIM, R., Arte y percepción visual, Madrid, 2002.

BONTCÉ, J., Técnicas y secretos de la pintura, Barcelona, 1975.

BONET CORREA, A. (coord.), Historia de las artes aplicadas e industriales en España, Madrid, 1987.

BORRAS, G. i FATAS, G, Diccionario de términos de arte. El vocabulario específico de la escultura, la arquitectura y las artes decorativas, Zaragoza, 1980.

BRUSATIN, M., Historia de los colores, Barcelona, 1987

CALVO MANUEL, A., Conservación y Restauración de la A a la Z, Barcelona, 1998.

CAGE, J., Color y cultura: la práctica y el significado del color de la Antigüedad hasta la abstracción, Madrid, 1993.

CENNINNI, C., Il libro dell'arte (ed. F. Brunello), Vicenza, 1982.

COOPER, E., Historia de la cerámica, Barcelona, 2004.

- D'ANNA, G., et al., Preparazione e Finitura delle opere pittoiche, materiali e metodi. Preparazioni e imprimiture. Leganti. Vernici. Cornici, Milà, 1993.
- DE GRANDIS, L., Teoría y uso del color, Madrid, 1985.
- DOERNER, M., Los materiales de pintura y su empleo en el arte, Madrid, 1989.
- FERNANDEZ ARENAS, J., Introducción a la conservación del patrimonio y técnicas artísticas, Barcelona, 1996.
- FULLANA, M., Diccionari de l'Art i dels Oficis de la Construcció, Mallorca, 1974.
- GARCÍA ROIG, J.M., Elementos de análisis arquitectónico, Valladolid, 1988.
- GASOL, R.M., La tècnica de la pintura mural a Catalunya i les fonts artístiques medievals, Barcelona, 2012.
- GONZÁLEZ VARAS, I., Conservación de bienes culturales. Teoría, historia, principios y normas, Madrid, 1996.
- HAYES, C., Guía completa de pintura y dibujo. Técnicas y materiales, Barcelona, 1980.
- LAFUENTE FERRARI, E., La tapicería en España, Madrid, 1943.
- LOUMYER, G., Les traditions techniques de la peinture médiévale, Brussel·les, 1914.
- MACARRON MIGUEL, A., Historia de la conservación y la restauración, Madrid, 1995.
- MALTESE, C. (coor.), Las técnicas artísticas, Madrid, 1985.
- MALTESE, C. (coor.), I supporti nelle arti pittoriche. Storia, tecnica, restauro, Milà, 1990, 2 vols.
- MARTÍN ANSÓN, M. L., Esmaltes en España, Madrid, 1984
- MAYER, R., Materiales y técnicas del arte, Madrid, 1993.
- MIGEON, G., Les arts du tissu, París, 1929.
- MONTAGNA, G., I pigmenti: prontuario per l'arte e il restauro. Arte y Restauro, Florència, 1993.
- PANIAGUA, J. M., Vocabulario básico de arquitectura, Madrid, 1985.
- PANOFSKY, Erwin, La perspectiva como forma simbólica, Barcelona, 1990.
- PATETTA, L., Historia de la arquitectura: antología crítica, Madrid, 1997.
- PEDROLA, A., Materiales, procedimientos y técnicas pictóricas, Barcelona, 1998.
- PUIG GRAU, A., Síntesis de estilos arquitectónicos, Barcelona, 1996.
- ROBERT, M. (ed.), Tecnología arquitectónica hasta la revolución científica. Arte y estructura de las grandes construcciones, Madrid, 2000.
- TALBOT RICE, D., Byzantine glazed Pottery, Oxford, 1930.
- THEOPHILUS, De diversis Artibus (ed. C. R. Dodwell), Londres, 1961.
- VILLARQUIDE, A., La pintura sobre tela I. Historiografía, técnica y materiales, San Sebastià, 2004.
- VVAA, Procedimientos y materiales en la obra escultórica, Madrid, 2009
- WITTKOWER, R., La escultura: procesos y principios, Madrid, 1977.